

Narva-Jõesuu Linnavalitsus

Teie: 16.05.2025 nr 25/7-1.1/3

Meie: 13.06.2025 nr 13-3/25-968

Kooskõlastuse andmine üldplaneeringule

Narva-Jõesuu linna üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu

Esitasite 16.05.2025 kirjaga nr 25/7-1.1/3 Eesti Geoloogiateenistusele (EGT) kooskõlastamiseks Narva-Jõesuu linna üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu (edaspidi planeering). Planeeringu ala asub Ida-Viru maakonnas kogu Narva-Jõesuu linna territooriumil. Planeeringu koostamise eesmärgiks on kogu omavalitsuse territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine, maakasutuse ja ehitustingimuste (sh projekteerimistingimuste aluseks olevad tingimused) seadmine ja täpsustamine ning seeläbi Narva-Jõesuu linnast atraktiivse elamis- ja ettevõtluspiirkonna kujundamine. Planeering on algatatud Narva-Jõesuu Linnavolikogu 19.12.2018 otsusega nr 71.

Planeeringualale jääb kaheksa maardlat, neli mäeeraldist ja kaks kaevandamisloa taotlust, millele on korrektselt viidatud taotluse materjalides.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on EGT-le antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;

2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või

3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Planeeringule on varasemalt arvamust avaldanud Maa-amet oma 10.07.2023 kirjaga nr 6-3/23/9676-2 nõustudes tingimuslikult. Maa-ameti tingimustega arvestati või muudeti dokumente.

EGT on planeeringudokumentidega tutvunud ning märgib järgmist:

1. Kirjutate planeeringu seletuskirja leheküljel 43: „*kui mäetööstusmaal kasutusele võetav karjäär asub olemasolevale elamule lähemal kui 150 meetrit, siis on müratõkkevalli rajamine kohustuslik*“

EGT ei nõustu seatud tingimusega. Selgitame, et maardlate aladel antakse kaevandamisluba õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel. Vajadusel seatakse loale asjakohased kõrvaltingimused (sh müratõkkevalli rajamise kohustus koos vallide täpsemate parameetrite ja asetusega, mis puuduvad eeltoodud umbmäärasest tingimusest), mis tuvastatakse loa taotluse menetluse käigus.

Eelnevast lähtuvalt peab asjakohaste meetmete rakendamine toimuma kaalutlusotsuse alusel ning vastavalt vajadusele. Kaalutlemata, igakordselt nõutavad leevendusmeetmed ei ole eesmärgipärased ning takistavad juurdepääsu maavaravarule ning on vastuolus MaaPS § 14.

2. Kirjutate planeeringu seletuskirja leheküljel 11: „*Detailplaneeringu koostamise vajadust tuleb alati kaalutleda: 9) mäetööstuse maa-alade määramisel, uute kaevandamiskohtade avamisel ja olemasolevate karjääride laiendamisel*“

Palume muuta sõnastust järgnevalt: „*Detailplaneeringu koostamise vajadust tuleb vajadusel kaalutleda ning rakendada põhjendatud kaalutlusotsusega: 9) mäetööstuse maa-alade määramisel, uute kaevandamiskohtade avamisel ja olemasolevate karjääride laiendamisel*“.

Selgitame, et maardlate aladel antakse kaevandamisluba õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel. Maavara kaevandamine kui tegevus ei nõua ühegi õigusakti järgi detailplaneeringu koostamist. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetlusele kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Märgime, et detailplaneeringu koostamine oleks kaevandamisloa taotluse avalikku menetlust dubleeriv avalik menetlus. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Kohalik omavalitsus saab hinnata kaevandamisloa taotlusega tutvumisel detailplaneeringu algatamise otstarbekust ja teha **vajadusel põhjendatud kaalutlusotsuse** detailplaneeringu algatamiseks.

Kaevandamiselubade menetlemist reguleerib juba maapõueseadus ning täiendava menetluse kehtestamine peaks toimuma vaid erandlikes olukordades põhjendatud kaalutlusotsuse tulemusena.

3. Kahe eelmise punkti puudused kajastuvad ka KSH aruande leheküljel 179: „Üldplaneering ei sea piiravaid tingimusi kaevandamistegevusele, kuid seab tingimuse, mille kohaselt juhul, kui mäetööstusmaal kasutusele võetav karjäär asub olemasolevale elamule lähemal kui 150 meetrit, on müratõkkevalli rajamine kohustuslik. Samuti tuleb mäetööstuse maa-alade määramisel, uute kaevandamiskohtade avamisel ja olemasolevate karjääride laiendamisel alati kaalutleda detailplaneeringu koostamise vajadust. Maardlate kasutuselevõtt (muutumine mäetööstusalaks) on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktides sätestatud korras.“

Palume korrigeerida ka KSH aruannet vastavalt punktides 1 ja 2 väljatoodule.

4. Viimaks juhime tähelepanu omavalitsuse piiridesse jäävatele maavarade levi- ja perspektiivaladele. Tegemist on maardlatega võrreldes vähem detailselt uuritud aladega, kus võib eeldada maavara olemasolu. Kuna maavarad on piiratud taastumatu ressurs ja neid saab kaevandada vaid seal, kus neid leidub, siis soovitame vältida selliste objektide kavandamist, mis välistavad potentsiaalse maavarade kasutuselevõtmise, suurema perspektiiviga maavarade levi- ja perspektiivaladele. Nende alade säilitamine on väga oluline pikemas vaates maavarade varustuskindluse tagamisel.

Lubjakivi osas palume maksimaalselt säilitada võimalus tulevikus kaevandada lubjakivilasundi levialadel, mille nimeks on „Väo kihistu perspektiivne ala“. Väo kihistu piires levib väga kvaliteetne lubjakivi, mis on oluliseks toormeks riigi taristu ehitamisel ja hooldamisel. See lubjakivi esineb kasutatavas sügavuses vaid piiratud vööndis Põhja-Eestis ja lõuna pool sarnase kvaliteediga kivi ei leidu, mistõttu on mõistlik neid alasid võimalusel kaevandamist välistavate tegevuste eest kaitsta.

EGT kooskõlastab Narva-Jõesuu Linnavalitsuse 16.05.2025 kirjaga nr 25/7-1.1/3 edastatud Narva-Jõesuu linna üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu tingimusel, et planeeringumaterjale täpsustatakse vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.

Maavarale juurdepääs halveneb, kui üldplaneeringuga seatakse maardlate aladele kaevandamist piiravaid tingimusi, mille järgi toimides pole võimalik maavara kaevandada, näiteks kui kaevandamine muutub piiravate tingimuste tõttu märkimisväärselt keerulisemaks võrreldes olemasoleva olukorraga.

Palume hoida EGT-d kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist ja enne selle vastuvõtmist kooskõlastamiseks EGT-le.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee